

Valbara yrkesinriktade examensdelar

Val inför 2025-2026

Valtidpunkt 17.1-4.2.2025

Inför val av yrkesstudier

Studerande och personliga handledaren:

- Går igenom innehållet i de valbara yrkesinriktade examensdelarna från den egna examen
- Valen görs under tiden **17.1-4.2.2025** via Teams
- Går igenom vilka examensdelar erbjuds:
 - a. som kombination av skolmiljö och LiA.
 - b. endast via läroavtal.
- Presenterar valbara som erbjuds för alla grundexamen (se bild 6-9 längre fram)
- Går igenom med studerande vilka val som bäst matchar mål, förutsättningar och karriärplaner.
- Reder vid behov ut frågetecken med studerande och studiehandledare.

Den egna examensstrukturen

- Examensstrukturen i eGrunder beskriver obligatoriska och valbara examensdelar samt omfattning, kp <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/selaus/ammatilinen>
- Möjligheterna att ta in en examensdel, samt hur många kompetenspoäng det kan vara, beskrivs i eGrunderna – Uppbyggnad av examen.
- Var noggrann med att se på rätt version av examensgrunden, utgående från när studerande inlett sina studier (Träder i kraft xx)
- Notera också om den egna examensgrunden har val fördelat i grupper (valbara 1 och 2), samt mängden kp för grupperna!

Yrkesinriktade examensdelar	145 kp
Obligatoriska examensdelar	xx kp
Kompetensområdet för xxx	xx kp
• Examensdel/-delar för kompetensområdet	xx kp
Valbara examensdelar	xx kp
• Val inom branschen	
Valbara för alla grundexamina, ex.	
• Verksamhet med ansvar för klimatet	15 kp
• Att fungera i en internationell arbetsmiljö	15 kp
• Planering av företagsverksamhet	15 kp
Examensdel från annat kompetensområde, ur samma examen. (Obs! Finns i en del examen)	xx kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav (av styrelsen godkänd)	xx kp
Examensdel från en yrkesinriktad grundexamen, en yrkesexamen eller specialyrkesexamen (finns i en del examen)	xx kp
Högskolestudier	xx kp
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier	xx kp
Gemensamma examensdelar	35 kp
• Kunnande i kommunikation och interaktion	
• Kunnande i matematik och naturvetenskaper	
• Kunnande om samhälle och arbetsliv	

Valbara från annat kompetensområde eller annan examen

Kolla alltid vad som är möjligt i eGrunder

- I en del examen kan man välja delar ur andra kompetensområden, som finns inom samma examen.
- Det går i de flesta fall också att göra val ur en annan grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen.
- Omfattning som kan hämtas in kan variera från examen till examen.
- Även om ex 20 kp avläggs eller erkänns, räknas till kompetenspoängen bara det max-tal för poäng som anges i eGrunder.
- Har det gjorts ett erkännande av kunnande (EAK) från en annan examen - så är möjligheten att ta ett till val från annan examen redan förbrukad
- Ifall studerande på äldre examensgrund vill välja en valbar från nyare examensgrund i *egen examen*, och detta erbjuds, så tas delen in som examensdel från *annan* examen (Koski-instruktion).

Yrkesinriktade examensdelar	145 kp
Obligatoriska examensdelar	xx kp
Kompetensområdet för xxx	xx kp
• Examensdel/-delar för kompetensområdet	xx kp
Valbara examensdelar	xx kp
• Val inom branschen	
Valbara för alla grundexamina, ex.	
• Verksamhet med ansvar för klimatet	15 kp
• Att fungera i en internationell arbetsmiljö	15 kp
• Planering av företagsverksamhet	15 kp
Examensdel från annat kompetensområde, ur samma examen. (Obs! Finns i en del examen)	xx kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav (av styrelsen godkänd)	xx kp
Examensdel från en yrkesinriktad grundexamen, en yrkesexamen eller specialyrkesexamen (finns i en del examen)	xx kp
Högskolestudier	xx kp
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier	xx kp
Gemensamma examensdelar	35 kp
• Kunnande i kommunikation och interaktion	
• Kunnande i matematik och naturvetenskaper	
• Kunnande om samhälle och arbetsliv	

Valbara för alla grundexamina

- Verksamhet med ansvar för klimatet 15 kp
- Att fungera i en internationell arbetsmiljö 15 kp
- Planering av företagsverksamhet 15 kp

Samt

- Sikte på högskolestudier 15 kp

(Optimas egen, syns ej i eGrunder)

- Val i någon av dessa ersätter ett yrkesinriktat val på branschen i motsvarande omfattning kp
- De här examendelarna/kurshelheterna beskrivs i denna presentation (bild 6-9)
- Något av dessa val kan behöva kompletteras med andra lösningar för att komma upp i rätt antal valbara kp i den egna examen.
- Reder vid behov ut frågetecken med studerande och studiehandledare.

Yrkesinriktade examensdelar	145 kp
Obligatoriska examensdelar	xx kp
Kompetensområdet för xxx	xx kp
• Examensdel/-delar för kompetensområdet	xx kp
Valbara examensdelar	xx kp
• Val inom branschen	
Valbara för alla grundexamina, ex.	
• Verksamhet med ansvar för klimatet	15 kp
• Att fungera i en internationell arbetsmiljö	15 kp
• Planering av företagsverksamhet	15 kp
Examensdel från annat kompetensområde, ur samma examen. (Obs! Finns i en del examen)	xx kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav (av styrelsen godkänd)	xx kp
Examensdel från en yrkesinriktad grundexamen, en yrkesexamen eller specialyrkesexamen (finns i en del examen)	xx kp
Högskolestudier	xx kp
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier	xx kp
Gemensamma examensdelar	35 kp
• Kunnande i kommunikation och interaktion	
• Kunnande i matematik och naturvetenskaper	
• Kunnande om samhälle och arbetsliv	

1. Sikte på högskolestudier 15 kp

Placeras i period 2B-3B och går 2-3 dagar/vecka

För dig som planerar studera vidare på ex. yrkeshögskola eller universitet efter avlagd examen.

- Du blir tryggare i att läsa, förstå och producera texter och material samt stärker ditt kunnande i matematik och naturvetenskap.
- Utveckla ett mera självständigt och effektivt sätt att studera, vilket förväntas av dig på en högskola.
- Valet omfattar helheten 15 kp, inte bara enskilda ämnen.

Innehåller:

- Modersmål 5 kp
- Finska 2 kp
- Engelska 2 kp
- Matematik 4 kp
- Studievägledning 2 kp

2. Planering av företagsverksamhet 15 kp

För dig som har planer på att starta eget företag.

Målet med examensdelen är att studerande kan

- utvärdera sina egna styrkor och sitt kunnande
- söka fram och komma med idéer för möjligheter till affärsverksamhet
- utveckla en affärsidé och utarbeta en affärsverksamhetsplan för den
- skapa nätverk med olika intressentgrupper
- utarbeta de dokument som behövs vid grundande av ett företag.
- Innehåller både teori, praktiska övningar, företagsbesök, gästföreläsare och lärande i arbetslivet.
- Beroende på examen finns denna del inom de valbara från egen examen, eller valbara för alla

Starta redan i period 1 och gå 1-2 dagar/veckan

Du kan väljande bara välja en av följande examensdelar på 15 kp:

- Planering av företagsverksamhet
- Att fungera i en internationell arbetsmiljö
- Verksamhet med ansvar för klimatet

3. Verksamhet med ansvar för klimatet, 15 kp

Starta redan i period 1 och gå 1-2 dagar/veckan

Du kan väljande bara välja en av följande examensdelar på 15 kp:

- Planering av företagsverksamhet
- Att fungera i en internationell arbetsmiljö
- Verksamhet med ansvar för klimatet

För dig som vill arbeta för klimatvänliga lösningar

Innehåll:

- Förstå de faktorer som påverkar klimatförändringarna.
- Hitta lösningar för att minska klimatpåverkan i det egna arbetet.
- Skapa olika sätt att öka klimatmedvetenheten.
- Inspirera till klimatansvar.
- Innehåller både teori, praktiska övningar, företagsbesök, gästföreläsare och lärande i arbetslivet.